

«Про деякі питання практики призначення судової експертизи» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
2. Про судову експертизу : Закон України від 25 лют. 1994 року [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>.

Державне регулювання діяльності транснаціональних корпорацій в Україні

Давиденко О.В., студент ННІПП НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент *Геліч Ю.О.*

Транснаціональна корпорація – це компонент світової економіки, який підпорядковується її законам розвитку і справляє зворотний вплив на світову економіку, це продукт глобалізаційних процесів. Зазначений взаємозв'язок ТНК та процесу глобалізації підтверджується дослідженням етапів еволюції транснаціональних корпорацій.

Сьогодні у світі роль ТНК посилюється і, навпаки, слабшає роль національних економік, що приводить до протиріччя інтересів між транснаціональними корпораціями та державами. Таке протиріччя може негативно впливати на економічний стан держави. Саме тому виникає необхідність регулювання діяльності ТНК.

Таким чином, з'явившись як результат глобалізації, ТНК почали керувати цим процесом і прискорювати його в цілях максимізації власних економічних інтересів. У зв'язку з тим, що сучасний процес транснаціоналізації набув багатьох нових рис, істотно впливає не тільки на світову економіку, а також і на економіку країни розміщення корпорації. [1, с. 99]

Інвестиції ТНК як засіб розвитку України потрібно розглядати у контексті реальних переваг і вад. Можна виділити наступні переваги:

- кожен прихід на наш ринок нового міжнародного гравця підвищує привабливість країни;
- інвестований капітал стає складовою частиною відтворювального процесу України;
- поширення міжнародних стандартів підготовки кваліфікованих кадрів і як наслідок зростання продуктивності праці;
- ТНК змушують місцевий бізнес замислитися над ефективністю. Так Coca-Cola Company підвищила якість українських напоїв;
- останнім часом простежується тенденція – Київ стає центром регіонального бізнесу багатьох ТНК;
- ТНК сприяють розвитку національної науково-дослідної бази;

Хоча загалом діяльність ТНК позитивно позначається на економічному розвитку і конкурентноздатності України, існує й багато недоліків:

- придушення своєю потугою місцевих фірм та поступове витіснення вітчизняних виробників. Так, BritishAmericanTobacco ділить понад 90% внутрішнього ринку з іншими закордонними виробниками [2, с. 43];
- вивезення основної частини прибутку від діяльності філій та дочірніх підприємств. Проте виведення капіталу з України транснаціональними корпораціям, поки що не вигідне: весь прибуток реінвестується в завоювання українського ринку.

- багато компаній дотепер закуповують більшу частину сировини й обладнання за кордоном, у своїх власних підрозділів. Тому співпраця ТНК з

місцевими виробниками є обмеженою.

- установаження монопольних цін, порушення законів (наприклад, приховування доходів від оподаткування шляхом перекачування їх з однієї країни в іншу), хижацьку експлуатацію природних і трудових ресурсів, забруднення довкілля, організацію «відпливу умів» у материнську компанію та втручання у політичну сферу.

Регулювання підприємницької діяльності ТНК на території України практично здійснюють державні органи законодавчої та виконавчої влади - Верховна Рада України, Кабінет Міністрів, Національний банк, Міністерство зовнішньоекономічних зв'язків і торгівлі, Державне управління митного контролю [2, с. 43-44].

Для максимізації позитивного ефекту діяльності ТНК політика України як країни-реципієнта повинна бути комплексною, тобто заохочувати приплив іноземних інвестицій в галузі, пріоритетні для національної економіки, і обмежувати - в стратегічно важливі для економічної безпеки країни галузі.

З огляду на це, для поліпшення умов діяльності ТНК в Україні необхідно: підвищити: внутрішню політичну стабільність, рівень захисту приватної власності, ступінь розвитку ринкових відносин; знизити: рівень корупції, тінізації фінансового ринку та приватизаційних процесів, бюрократизацію державного апарату;

стимулювати розвиток інноваційних технологій та науково-технологічної діяльності.

В Україні доцільно розробити і прийняти на законо-давчому рівні концепцію державного регулювання діяльності ТНК і підтримки вітчизняних суб'єктів господарювання у формі Закону України «Про державне регулювання діяльності ТНК», що сприятиме адаптації національного ринку до міжнародних стандартів та інтеграції в європейський та світові ринки та координації діяльності органів державної влади з питань функціонування ТНК на території України [3, с.50].

Державне регулювання за діяльністю ТНК повинне здійснюватися шляхом: ліцензування госпо-дарської діяльності ТНК в Україні (тютюнове виробництво, алкогольна промисловість); нагляду за дотриманням ТНК вимог національного законодавства; розкриття інфор-мації ТНК про себе та свою діяльність через прозору звітність ТНК; запобігання не-бажаним подіям у результаті діяльності ТНК, що можуть завдати істотної шкоди національним інтересам України; застосування заходів щодо припинення порушень, перш за все у сфері антимонопольного, господарського зако-нодавства та законодавства про цінні папери.

Отже, оптимізація механізму взаємодії української економіки і іноземними ТНК повинна проводитися у трьох напрямках: поліпшення інвестиційного клімату, створення законодавчої бази для регулювання діяльності ТНК та усунення її негативних аспектів, стимулювання створення власних українських транснаціональних структур. Необхідно акцентувати увагу на тому, що від успішності оптимізації механізму взаємодії української економіки з ТНК залежить її роль у міжнародних економічних відносинах та економічний розвиток загалом.

Список використаних джерел:

1. Лимонова Е.М., Архіпова К.С. Транснаціональні корпорації: основні етапи розвитку та регулювання їхньої діяльності в умовах глобалізації// Європейський вектор економічного

розвитку - 2014 №1(16) - С. 99-100.

2. Рябець Н. Роль ТНК країн, що розвиваються, в умовах посилення диспропорцій економічного розвитку країн [Текст] / Н.М. Рябець // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. - 2010. - №2. - С.39-45.

3. Руденко Л.В. Енвіроментальні чинники розвитку транснаціональних корпорацій // Економіка та підприємництво: Зб. наук праць. - Вип. 13. - К.: КНЕУ, 2004. - С

Банкрутство як правовий механізм регулювання підприємницької діяльності

Денисенко К.О., студент ННІПП НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент *Геліч Ю.О.*

Інститут банкрутства в Україні запроваджено у зв'язку з ринковою орієнтацією вітчизняної економіки, основним принципом якої є принцип підприємництва: здійснення підприємницької діяльності самостійно, на власний ризик і під власну відповідальність підприємця. Інститут банкрутства забезпечує звільнення ринкової економіки від неефективних господарюючих суб'єктів, які функціонують на засадах самофінансування (з метою отримання прибутку) і несуть самостійну відповідальність за власними зобов'язаннями [2, с. 185].

Банкрутство як правовий механізм регулювання підприємницької діяльності має такі ознаки:

застосування інституту за загальним правилом у сфері підприємницької діяльності;

встановлюється господарським судом як юридичний факт, що породжує певні наслідки;

зміст встановленого господарським судом факту банкрутства – неспроможність суб'єкта підприємницької діяльності повною мірою розрахуватися по своїх боргах (неплатоспроможність) у зв'язку з перевищенням пасивів (суми боргових зобов'язань боржника) над його активами (критерій неоплатності, визначений ч. 4 ст. 205 ГК);

неплатоспроможність боржника має бути стійкою і не піддаватися усуненню попри здійснення судовим заходам з відновлення платоспроможності суб'єкта, що зумовлює застосування спеціальної судової процедури – ліквідаційної процедури, спрямованої на ліквідацію заборгованості банкрута [1];

Процесуально-правовими умовами порушення провадження у справі про банкрутство є подання боржником або кредитором (кредиторами) до господарського суду (за місцезнаходженням боржника) заяви про порушення справи про банкрутство з комплектом передбачених законом документів [1].

Відносини, пов'язані з банкрутством, регулюються низкою нормативно-правових актів різної юридичної сили, що в сукупності складають окремий інститут у системі господарського законодавства. Нормативно-правові акти цього інституту можна поділити на три категорії:

I - акти законодавства загальної сфери дії, що містять окремі норми щодо регулювання відносин, пов'язаних з банкрутством (Господарський кодекс, Цивільний кодекс);

II - акти законодавства, що визначають правове становище окремих видів суб'єктів з виключним видом діяльності (банки, інститути спільного